

Školní vzdělávací program školní družiny

Identifikační údaje

Škola předkladatel

Název školy	Základní škola a Mateřská škola, Smidary
Adresa školy	J. A. Komenského 326, 503 53 Smidary
Ředitel	Mgr. Jiří Suchánek
Kontakty	
Telefon	495 496 226
e-mail	vedeni@zssmidary.cz
web	www.zssmidary.cz

Zařazení do sítě škol

IZO	102 078 203
REDIZO	650 054 571
IČO	70 98 88 97
Koordinátor ŠVP	Mgr. Jiří Suchánek Romana Caltová
Motivační název ŠVP	Člověk a jeho svět

Zřizovatel

Název zřizovatele	Obec Smidary, okres Hradec Králové
adresa	503 53 Smidary, nám. Prof. Babáka 106
Kontakt	495 496 127

Platnost dokumentu od: 1.9.2023

Mgr. Jiří Suchánek
ředitel školy

Obsah ŠVP pro školní družinu

V souladu s § 5 zákona č. 561/2004 Sb., školským zákonem má ŠVP tyto části:

Obsah ŠVP pro školní družinu	2
1. Konkrétní cíle vzdělávání a strategické výchovní a vzdělávací postupy	3
2. Formy a obsah (činnost ŠD a kompetence).....	5
3. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	10
4. Podmínky přijímání uchazečů.....	10
5. Délka vzdělávání.....	10
6. Časový plán.....	11
7. Materiální podmínky.....	12
8. Personální podmínky	12
9. Ekonomické podmínky	12
10. Bezpečnost a ochrana zdraví.....	12
11. Organizace vzdělávání	13
12. Formy zájmového vzdělávání	13

1. Konkrétní cíle vzdělávání a strategické výchovné a vzdělávací postupy

- rozvoj osobnosti člověka (bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními, hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života)
- získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k identitě každého
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně a o bezpečnosti a ochraně zdraví

Naším cílem je děti vychovávat k smysluplnému a využívání volného času formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, příležitostnými akcemi, odpočinkem a přípravou na vyučování.

Strategické a výchovné a vzdělávací postupy

- V činnosti dětí chceme upřednostňovat hru a přes hru se dostávat k činnostem výchovným a vzdělávacím
- Snažíme se prostřednictvím hry v dětech navozovat kladné emoce a vyvolávat nové zážitky, dosahovat jejich uvolnění, kladného vzrušení, ale i následného uklidnění.
- Svou činnost plánujeme do měsíčních činnostních cyklů, které však podle vnějších operativně upravujeme. Před zpracováním plánu si však ujasníme cíle činnosti i způsoby, jimiž chceme cílů dosáhnout.
- Smyslem naší práce je návaznost, nikoli nahodilost.
- Před činnostními jednotlivostmi upřednostňujeme krátkodobé projekty.
- Volíme zejména motivující postupy, které vedou u žáka ke ztotožnění.
- Dodržujeme zásadu, že jakékoli činnosti musí být bezpečné, tělesně pro dítě přiměřené a sociálně nedeprimující, klima v oddělení musí být pozitivní.
- Vše by mělo směřovat k zhodnocení výsledku samotnými žáky včetně sebehodnocení.
- Činnost oddělení je kooperativní, soutěživost se nesmí změnit v řevnivost.
- Za dobrou práci umíme dítě či skupinu odměnit či pochválit.
- Upřednostňujeme činnosti skupinové, kolektivní, před individualistickými.
- Při práci využíváme metody dramatizace.

- Usilujeme o individuální přístup k dětem se zvláštními poruchami chování nebo jinými specifickými potřebami.

Formy a obsah (činnost ŠD a kompetence)

- Učit se znát
- Učit se, jak na to
- Učit se žít společně
- Učit se být

Obsahy jednotlivých činnostních oblastí

UČIT SE ZNÁT

Obsah, cíle, metody, formy, prostředky, kompetence

Rodina – funkce – členové – vztahy

- Objasňovat význam rodiny, její funkci 3, 4, 5
- Využít besed, společných akcí s rodiči, společné četby, návštěvy kulturních představení atd.

Škola – družina – organizace – charakteristiky

- V praxi vysvětlovat fungování strukturované organizace, vysvětlovat význam režimu (řádu), principů demokracie (diskuze např. nad programem činnosti ŠD atd.) 2,3,4,5

Obec – funkce obce (město – vesnice) – historie a tradice – osobnosti – současnost (nabídky)

- Seznam dětí s funkcí obce včetně výzkumu politického, vést je k úctě k místním tradicím, seznamovat je s regionální historií, významnými osobnostmi apod.
- Vytvářet v nich povědomí o kulturních a sportovních možnostech; 1,2,3,4,5

Region – kultura – sport – zvyky a tradice

- Vycházky, soutěže, besedy se zajímavými lidmi, návštěvy vhodných kulturních či sportovních akcí, estetické využití (výtvarné práce), společná četba atd.
- Soutěž Poklady z těšínské truhly; návštěva muzea

Česko – původ – lokalizace – řeč – skupiny obyvatel

- Vhodnými formami rozvíjet znalosti o naší vlasti, o Evropě, ale i celém světě

Evropa – hranice – státy – vlajky

Svět – zajímavosti

UČIT SE, JAK NA TO

Obsah, cíle, metody, formy, prostředky, kompetence

Beseda, diskuze

- Naučit děti besedovat a diskutovat nad společnými činnostmi, výsledky své práce atd.
1,2,3,4,5

Encyklopedie, odborné knihy, časopisy, internet

- Rozšiřovat školní znalosti dětí potřebných pro získávání informací atd. 1,2

Sdělení, informace, sdělovací prostředky

- Prohlubovat znalosti dětí spojených s rozšiřováním a tříděním informací atd. 1,2,3

Pozorování, experimenty

- Vést je při praktických činnostech k promyšlenému pozorování, v případě potřeby zdravému experimentování 1,2,3

Pojmy

- Zkvalitňovat schopnosti dětí, používat odborné termíny nebo zkoušet definovat nově získané poznatky 1,2,3

UČIT SE ŽÍT SPOLEČNĚ

Obsah, metody, formy, prostředky

Starší – mladší, děti – dospělí

- Opakovaně v dětech rozvíjet úctu k starším a dospělým, učit je chápat rozdíl mezi mužem a ženou či dívkou a chlapcem, vysvětlovat jaký mají fyziologické odlišnosti vliv na jejich práva,
2,3,4

Ženy – muži, chlapci – dívky

- Četba, návštěva kulturních akcí, pracovní činnosti, diskuze, besídka u příležitosti Dne matek atd.
- Rizika plynoucí z narušených vztahů Objasňovat dětem nebezpečí, která je v životě mohou potkat: domácí násilí, pedofilie, znásilnění atd. Vhodné besedy

Slabí - silní, zdraví – nemocní

- Učit děti vnímat rozdílnost, vštěpovat jim zásadu, že existují skupiny lidí, které potřebují naši pomoc.
- Návštěva domova seniorů.

Rozdílné rasy

- Společná četba apod.

Kritika – sebekritika, výtka – pochvala

- V praxi se zaměřit na to, aby děti uměly přijímat kritiku, aby byly schopné samy sebe kriticky zhodnotit, aby ze své pozice uměly pochválit, ale v případě potřeby i vyslovit přiměřenou (taktní) výtku. 2,3,4,5

Nadřízený – podřízený

- Vést děti k tomu, aby chápaly, proč je nutné vytvářet ve společnosti hierarchií v oblasti řízení 2,3,4,5
- Při vhodných příležitostech vytvářet strukturované skupiny, v jejichž čele budou stát děti, které pro řízení mají předpoklady a které jsou pro ostatní přirozenou autoritou; 20

Individualismus – skupinová práce

- Vést žáky k pochopení skupinové práce. 2,3,4

Slušné chování

- Vést žáky ke slušnému chování, vyjadřování bez vulgarismů, ke gentlemanskému chování chlapců k dívkám atd. 1,2,3,4,5
- Vyhodnocování, ankety

Správné stolování

- Prohlubovat a rozvíjet zásady správného stolování (např. používání různých druhů příborů atd.); 1,2,3,4,5
- Využít společného stolování ve školní jídelně; pořádat soutěže ve stolování, hra na restauraci (host, číšník, kuchař)

Hygiena

- Směřovat děti k průběžné péči o osobní hygienu (pravidelné mytí, koupání, výměna prádla, přezouvání se atd.), 1,4,5
- Práce s informacemi; důsledné vysvětlování možných problémů, četba

UČIT SE BÝT

Obsah, cíle, metody, formy, prostředky, kompetence

Povinnosti k sobě – povinnosti k jiným

- Dosáhnout toho, aby děti pochopily význam slova „povinnost“, aby chápaly, že „já“ jako součást společnosti mám určité povinnosti ke společnosti, ale také k sobě (povinnost vydělávat peníze má význam pro rodinu, ale také pro mne...apod.) 4

Povinnost – zábava a relaxace

- Vysvětlit dětem, že povinnosti neexistují bez zábavy a relaxace a naopak, osvětlit jim, proč tomu tak je. 4,6

- Karneval (masek, pyžamový atd.)
- Den dětí

Nahodilost – plánování

- Učit děti plánovat svou činnost i činnost skupiny; 1,2,3,4,5,6
- Přizvat žáky k plánování činnosti školní družiny, společně s nimi činnost školní družiny vyhodnocovat
- Kvizy, tajenky, doplňovačky, křížovky
- Rozvíjet logické myšlení, učit ověřování správných postupů, posuzování dosažených výsledků atd. 1,2,3,4,5,6
- Hry, soutěže;
- Míčové hry – pravidla – umění prohrávat – fair play. Seznamovat děti s pravidly míčových her, vyžadovat dodržování pravidel, vést je k umění, přijímat sportovní neúspěch, odvykat je nesportovnímu chování, nebo naopak učit je chovat se při sportu čestně; 4,6
- Využívat školní tělocvičny, víceúčelové hřiště při škole a blízkého lesoparku6
- Sportovní den ŠD
- Zahradní slavnosti

Týmovost – individualismus

- Vysvětlit, že ve většině životních situací, nejen ve sportu, tým dokáže více než jednotlivec. 3,4
- Osobní i kolektivní bezpečnost – nezdravé riskování. Učit je překonávat přírodní překážky; učit děti zásadám první pomoci, naučit je znát krizová telefonní čísla-2,3,4,5,6
- Vycházky
- Dopravní soutěž, zdravotní soutěž apod.

Náchylnost k nemocem – odolnost (posilování, otužování)

- Rozvíjet v dětech potřebu po pohybu, vysvětlovat nebezpečí obezity atd.
- Využívat školní tělocvičnu

Pobyt venku – ekologie

- Vést žáky ke sledování změn v přírodě v závislosti na roční době, ke sledování života zvířat a tím v nich prohlubovat vztah k přírodě a péči o ni; 1,6
- Vycházky

Zdravý životní styl – nezdravé návyky

- Vysvětlovat dětem význam zdravé stravy, nebezpečí návykových látek, apod. 1,5
- Organizovat např. ovocný den, sýrový den, mléčný den apod.
- Uspořádat besedy např. s vedoucí školní jídelny atd.
- Rukodělné činnosti,
- Výtvarné činnosti
- Prohlubovat manuální zručnost, schopnost hledání vhodných pracovních postupů;

- Podporovat kreativitu, fantazii, nápaditost, rozvíjet estetické cítění, vytvářet prožitek z tvorby...
- Naučit děti posoudit vhodné a nevhodné materiály, objasnit pojmy funkční, estetický apod. 2,6
- Práce s netradičními materiály (kámen, kůže, drátek, papírová lepenka, textil, sklo...
- Návštěva domova seniorů s dárky při vhodných příležitostech,
- Při Dni matek,
- Zapojování do soutěží;
- Výzdoba interiérů školní družiny, školy atd.

Kompetence

Dlouhodobým procesem, v průběhu několikaleté docházky do školní družiny, budeme působit na děti v oblasti získávání souhrnu znalostí, schopností, praktických dovedností a postojů a umění využívat je v praxi. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení:

Dítě rádo získává nové informace, pracuje s nimi, dokončí započatou práci, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů:

Dítě si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. Komunikativní kompetence:

Dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky i odpovědi vhodně formulovanými větami, umí vyjadřovat vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, komunikuje kultivovaně.

4. Sociální a interpersonální kompetence:

Dítě se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, přistupuje k úkolům a povinnostem zodpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Občanské kompetence:

Dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jí bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, váží si tradice a kulturního dědictví, podílí se na rozvoji životního prostředí.

6. Kompetence k trávení volného času:

Dítě se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti podle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času.

2. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

- Žákům se SVP je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost – snažíme se o zvýšenou motivaci, individuální pomoc, výrazně chválíme i malé úspěchy a pokroky v práci.
- Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí ŠD další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

3. Podmínky přijímání uchazečů

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy. K pravidelné denní docházce mohou být přijati i žáci druhého stupně základní školy.

4. Délka vzdělávání

Provozní doba ŠD je od 6:00 do 16:00 hodin. Ukončení provozu ŠD je možné posunout s ohledem na akce školní družiny nebo na žádost zákonných zástupců. Za žáka, který se bez omluvy do ŠD nedostavil, vychovatelka neodpovídá.

5. Časový plán

Rozvrh školní družiny v týdnu – mladší oddělení

Čas	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
11:30 – 12:00	Oběd Stolování, hygiena				
12:00 – 13:00	Odpočinkové a rekreační činnosti Stolní a společenské hry, stavebnice, hračky, výtvarné techniky				
13:00 – 15:00	Zájmové činnosti + pobyt venku, kroužky Pracovně-technická, přírodovědná, hudební, výtvarná, Společensko-vědní, sportovní činnost				
15:00 – 16:00	Individuální činnost dle výběru dětí, kroužky				

Výchovný program je denně přizpůsoben rozvrhu, počasí a zájmu dětí.

Časový plán

Rozvrh školní družiny v týdnu – starší oddělení

Čas	Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
12:20 – 13:00	Oběd Stolování, hygiena				
13:00 – 13:30	Odpočinkové a rekreační činnosti Stolní a společenské hry, stavebnice, hračky, výtvarné techniky				
13:30 – 15:00	Zájmové činnosti – pobyt venku, kroužky				
15:00 – 16:00	Individuální činnost dle výběru dětí, kroužky				

Výchovný program je denně přizpůsoben rozvrhu, počasí a zájmu dětí.

6. Materiální podmínky

Školní družinu navštěvují žáci 1. Stupně naší školy. Družina má samostatnou budovu spolu s jídelnou. Je vybavena novým nábytkem. Družinu tvoří hlavní herna, menší místnost pro tělovýchovu, a hraní společenských her a malý relaxační odpočinkový kout. Družina má k dispozici vlastní velkou zahradu se stromy a pískovištěm. Do budoucna je třeba ji vybavit i dalšími pomůckami pro venkovní využití. Děti v družině mohou užívat i novou tělocvičnu, keramickou dílnu nebo multimediální učebnu v budově školy. Školní družina je vybavena stavebnicemi, hračkami, stolními hrami a výtvarnými potřebami a CD přehrávačem.

7. Personální podmínky

V družině pracují dvě vychovatelky. Jedna učitelka má bakalářské vzdělání na pedagogické fakultě v Hradci Králové, druhá ukončila studium pedagogiky v programu celoživotního vzdělávání a studium pro asistenty pedagoga. Protože družina navštěvují i žáci tělesně postižení, využije i tuto svoji odbornost.

8. Ekonomické podmínky

Škola se v oblasti účetnictví řídí platnou legislativou. Úplatu za vzdělávání vrací vedení školy zpátky do školní družiny na vybavení pomůckami. Na koncepčních nebo investičních záměrech se podílí vychovatelky školní družiny, vedení školy a zástupce zřizovatele. Příspěvek na činnost školní družiny činí 150 Kč měsíčně.

9. Bezpečnost a ochrana zdraví

Režim dětí je dán řádem školní družiny. Děti jsou pravidelně informovány o bezpečnosti při pobytech na hřišti i ve hrách ve třídě, ale také před prázdninami. Dbáme na hygienu před obědem, na vycházkách apod.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

10. Organizace vzdělávání

- Denní podstatou práce ve školní družině je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci. Snažíme se vnímat celou osobnost žáka a získávat je k aktivní spolupráci. Předáváme nové poznatky a snažíme se vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí.
- Usilujeme, aby výsledkem byla pohoda a prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost a radostné prožití pobytu ve školní družině.
- Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly do organizace činností a přitom pracovaly svým tempem.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí.

11. Formy zájmového vzdělávání

Vycházejí z vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Zájmové vzdělávání lze uskutečňovat zejména těmito formami:

- a) Pravidelná – podle rozvrhu zaměstnání
- b) Průběžná – klidové činnosti, popř. příprava na vyučování
- c) Příležitostná – akce ŠD, které nejsou zahrnuty do běžné skladby činností (besídky, sportovní akce apod.)

Schválen na pedagogické radě dne 28. 8. 2023

Ve Smidarech 1. 9. 2023

Mgr. Jiří Suchánek

ředitel školy